

एकात्म मानव दर्शन हिरक महोत्सव

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ,
जळगाव

राष्ट्रीय परिषद

एकात्म मानव दर्शन : संकल्पना आणि प्रासंगिकता

दि. १५ ऑक्टोबर, २०२५

आयोजक : पंडित दीनदयाळ उपाध्याय अध्यासन कबचौउमवि, जळगाव

प्रस्तावना

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाची स्थापना दि. १५ ऑगस्ट, १९९० रोजी झाली असून, विद्यापीठास आता ३५ वर्षे झाली आहेत. विद्यापीठाच्या स्थापनेपासून आतापर्यंतची ३५ वर्षे वाटचाल म्हणजे विद्यापीठाने घेतलेली एक उत्तुंग भरारी आहे. शैक्षणिक प्रगतीबरोबर सामाजिक कार्यक्षेत्रामध्येही विद्यापीठ भरीव कार्य करीत आहे. विद्यापीठाला नॅकची 'अ' श्रेणी प्राप्त असून, २०२५ मध्ये NIRF मध्ये भारतीय विद्यापीठांच्या क्रमवारीत ५१-१०० या टप्प्यात स्थान कायम राखले आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडूनसून २०१८ मध्ये पंडित दीनदयाळ उपाध्याय अध्यासन आणि एकुण अनुदान रु. ४४,२६,८७२/- मिळालेले महाराष्ट्रातील हे पहिले आणि एकमेव विद्यापीठ आहे. पंडित दीनदयाळजी हे राजकारणातील संत वृत्तीचे महान असे विचारवंत होते. एक आदर्श कार्यकर्ता, महान नेते आणि भारताचे उज्ज्वल भवितव्य घडविण्याचे संजीवक सामर्थ्य असलेली विचारसरणी देणारे विवेकी विचारवंत होते. या अध्यासनाचे मुख्य उद्दिष्ट म्हणजे पंडित दीनदयाळजींच्या विचारांचा अभ्यास करणे आणि ते विचार कालानुकूल तसेच तंत्रानुकूल करण्याचे काम करणे हे होय. पंडितजींच्या मानवी जीवनाचे कल्याण करण्याच्या विचारांपैकी एकात्म मानव दर्शन हा एक मुख्य विचार आहे. हा विचार त्यांनी पहिल्यांदा मुंबई येथे २२ ते २५ एप्रिल १९६५ रोजी आपल्या चार भाषणांमधून मांडला होता. या एकात्म मानव दर्शन विचारांच्या सादरीकरणास एप्रिल, २०२५ मध्ये ६० वर्षे पूर्ण होत आहेत. केंद्रिय तसेच राज्य शासन आणि सर्व राज्यातील विविध विद्यापीठे पंडित दीनदयाळ उपाध्याय एकात्म मानवदर्शन हिरक महोत्सव साजरा करत आहे. पंडितजींच्या जन्मदिनाचे (२५ सप्टेंबर) औचित्य साधून विद्यापीठाच्या अध्यासना अंतर्गत एकदिवसीय राष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन (बुधवार दि. १५ ऑक्टोबर, २०२५ रोजी) करण्यात येत आहे. पंडितजींचा एकात्म मानव दर्शन हा विचार समाजातील सर्व घटकापर्यंत पोहचविण्याचा प्रयत्न या परिषदेतून करण्यात येईल आणि भविष्यातील या प्रवासाची वाटचाल निश्चित करता येईल.

राष्ट्रीय परिषद आयोजन मार्गदर्शन कार्यकारिणी

प्रा. विजय माहेश्वरी, कुलगुरु, कबचौउमवि, जळगाव	मुख्य मार्गदर्शक
प्रा. सोपान इंगळे, प्र-कुलगुरु, कबचौउमवि, जळगाव	मार्गदर्शक
श्री. राजेंद्र नन्नवरे, व्य.प.सं. कबचौउमवि, जळगाव	मार्गदर्शक
डॉ. विनोद पाटील, कुलसचिव, कबचौउमवि, जळगाव	सचिव
प्रा. प्रमोद माहुलीकर, अध्यासन प्राध्यापक	चेअरमन
प्रा. जगदीश पाटील, अधिष्ठाता मानव्यविद्या विद्याशाखा	संयोजक
प्रा. पवित्रा पाटील, व्यवस्थापन परिषद सदस्य	समन्वयक

राष्ट्रीय परिषद मार्गदर्शन कार्यकारिणी

डॉ. अशोक मोडक, मुंबई

डॉ. विनय जोशी, मुंबई

प्रा. अनिल राव, जळगाव

डॉ. भरत अमळकर, जळगाव

श्री. रविंद महाजन, मुंबई

डॉ. उपेंद्र कुलकर्णी, नवी दिल्ली

श्री. आनंद मापूस्कर, मुंबई

प्रा. दिलीप हुंडीवाले, IPR Chair Professor

स्थानिक आयोजन समिती

प्रा. समीर नारखेडे, संचालक, आय. क्यू. ए. सी.

प्रा. दिपक दलाल, संचालक, केमिकल सायन्सेस प्रशाळा,

प्रा. रामचंद्र भावसार, समन्वयक, IKS Centre

प्रा. अजय पाटील, प्र. संचालक, सामाजिकशास्त्रे प्रशाळा

डॉ. अमरदीप पाटील, केमिकल सायन्सेस प्रशाळा

डॉ. उज्ज्वल पाटील, यु. आय. सी. टी.

डॉ. भूषण चौधरी, यु. आय. सी. टी.

डॉ. तुषार रायसिंग, मानव्यविद्या प्रशाळा

अध्यासन सल्लागार समिती

प्रा. विजय माहेश्वरी, कुलगुरु, कबचौउमवि, जळगाव	अध्यक्ष
प्रा. सोपान इंगळे, प्र-कुलगुरु, कबचौउमवि, जळगाव	सदस्य
डॉ. विनोद पाटील, कुलसचिव, कबचौउमवि, जळगाव	सचिव
प्रा. प्रमोद माहुलीकर, अध्यासन प्राध्यापक	सदस्य
प्रा. जगदीश पाटील, अधिष्ठाता, मानव्यविद्या विद्याशाखा	सदस्य
प्रा. राजेंद्र नन्नवरे, व्य.प.स. कबचौउमवि, जळगाव	सदस्य
श्री. प्रकाश पाठक, धुळे	सदस्य
श्री. एल. व्ही. पाठक, चाळीसगाव	सदस्य
श्री. नितीन खर्चे, यवतमाळ	सदस्य
प्रा. आशुतोष पाटील, आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग	सदस्य
प्रा. व्ही. एम. रोकडे, एनएसएस	सदस्य
प्रा. जयेंद्र लेकुरवाळे, विद्यार्थी विकास विभाग	सदस्य
श्री. अमरिष पुंडलिक, अकोला	सदस्य
श्रीमती हेमा अमळकर, जळगाव	सदस्य
डॉ. विवेक काटदरे, जळगाव	सदस्य

कार्यक्रम पत्रिका

९.३० ते १०.३०	नोंदणी (रजिष्ट्रेशन) अल्पोपहार, चहापान
१०.३० ते ११.००	उद्घाटन
११.०० ते १२.००	बीज भाषण: श्री. प्रकाश पाठक, धुळे
१२.०० ते १.००	आर्थिक विकासात वंचितांचा सहभाग - एकात्म मानव दर्शन आणि अंत्योदय डॉ. वसंत देशमुख, अंबाजोगाई
१.०० ते २.००	भोजन
२.०० ते ३.००	एकात्म मानव दर्शन - पंचपरिवर्तन डॉ. नितीन खर्चे, यवतमाळ
३.०० ते ४.००	एकात्म मानव दर्शन - उपयोगिता डॉ. रविकांत सांगुर्डे, मुंबई
४.०० ते ४.३०	समारोप, चहापान

संपर्क

चेअरमन (आयोजन समिती)

प्रा. प्रमोद माहुलीकर
अध्यासन प्राध्यापक
९४२३०४४०००

संयोजक

प्रा. जगदीश पाटील
अधिष्ठाता मानव्यविद्या विद्याशाखा
९८२३३२०९५०

समन्वयक

प्रा. पवित्रा पाटील
व्यवस्थापन परिषद सदस्य
९८८१४१५६४१

